

KS. TOMASZ KOPICZKO

WYŻSZE SEMINARIUM DUCHOWNE

ELK

ŚRODKI SPOŁECZNEGO PRZEKAZU POMOCĄ W PROWADZENIU DO WIARY

Współczesny świat, który staje się coraz mniejszy poprzez rozwój technik i sposobów komunikowania się, jest przeniknięty różnego rodzaju systemami przekazu informacji. Jak podkreśla Papież Franciszek „Dziś żyjemy w świecie, który staje się coraz mniejszy i gdzie w związku z tym mogło by się zdawać, że łatwo być blisko jedni względem drugich. Rozwój transportu i technologii komunikacyjnych przybliży nas do siebie, łącząc nas coraz bardziej a globalizacja sprawia, że jesteśmy od siebie wzajemnie zależni”¹. W takim kontekście współczesności można uznać, że dyskusja na temat użyteczności środków społecznego przekazu w katechezie i w prowadzeniu do wiary jest zakończona. Nikt nie zastanawia się już nad pytaniem: czy mass media są użyteczne w katechezie? Odpowiedź wydają się oczywista². Obecna refleksja zmierza raczej w kierunku poszukiwań możliwie najbardziej skutecznych sposobów dotarcia do człowieka wierzącego lub poszukującego Boga. Stawia się raczej pytania o miejsce i sposób. Jak podkreślał Jan Paweł II: „wraz z pojawieniem się komputerowych technik telekomunikacji oraz tak zwanych skomputeryzowanych systemów uczestnictwa Kościoła otrzymał nowe środki realizacji swojej misji”³.

Współczesne osiągnięcia środków komunikowania stają się skutecznym narzędziem, które jest pomocne w realizowaniu nadrzędnego celu katechezy. Dobrze wykorzystane, mogą czynić bardziej skutecznym proces zasiewania Słowa Bożego w kontekście społeczeństwa informacyjnego⁴. *Dyrektorium Ogólne o Katechizacji* analizując współczesną sytuację podkreśla, że „uczniowie Jezusa są zanurzeni w świecie jako zaczyn, ale – jak w każdym czasie – nie są wolni od wpływu sytuacji ludzkich”⁵. Należy więc dobrze odczytać znaki

¹ Franciszek, *Przekaz w służbie autentycznej kultury spotkania. Orędzie na 48. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*, w: <http://paulus.org.pl/display,219.html> (10.06.2014).

² Por. F. Lever, *Mass Media*, w: *Słownik katechetyczny*, red. J. Gevaert, Warszawa 2007, s. 574-576.

³ Jan Paweł II, *Misja Kościoła w erze komputerów. Orędzie Papieża Jana Pawła II na 24. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*, w: <http://paulus.org.pl/display,243.html> (10.06.2014).

⁴ Dla poszerzenia tej tematyki pomocne mogą być następujące teksty: W. Cwalina, *Generacja Y - ponury min czy obiecująca rzeczywistość*, w: *Internet. Fenomen społeczeństwa informacyjnego*, red. T. Zasepa, Częstochowa 2001, s. 29-41; R. Kluszczyński, *Społeczeństwo informacyjne. Cyberkultura. Sztuka multimedialności*, Kraków 2002; A. Szewczyk, *Społeczeństwo informacyjne. Problem rozwoju*, Warszawa 2007.

⁵ DOK 24.

czasu, które nam towarzyszą⁶ aby jak najskuteczniej doprowadzić do głębokiej wiary i osobowego zjednoczenia z Bogiem⁷.

Cel katechezy

Ostatecznym celem katechezy, zdefiniowanym w kluczu chrystocentrycznym jest „doprowadzić kogoś nie tylko do spotkania z Jezusem, ale do zjednoczenia, a nawet głębokiej z Nim zażyłości”⁸. Katecheza ma na celu dać podstawę i dynamikę pierwszemu przyłgnięciu oraz troszczyć się o dojrzałość i rozwój wiary. Po nawróceniu, katecheza troszczy się, aby katechizowany „lepiej poznał tego Jezusa, któremu się powierzył, poznał mianowicie Jego tajemnicę, Królestwo Boże, które On zapowiada, wymagania i obietnice zawarte w Jego ewangelicznym orędziu, drogi, jakie wyznaczył dla wszystkich tych, którzy zechcą pójść za Nim”⁹. Komunia z Jezusem Chrystusem kierowana swoją dynamiką prowadzi do wyznania i wyznawania wiary w Boga Ojca, Syna Bożego i Ducha Świętego¹⁰. Zadaniem katechezy jest wprowadzenie człowieka do poznania wiary i do zrozumienia życia chrześcijańskiego oraz wspomaganie tej wędrówki duchowej¹¹.

Cały ten proces dojrzewania dokonuje się we wspólnocie Kościoła. Można więc stwierdzić, że katecheza prowadzi wspólnotę i poszczególnych wiernych do osiągnięcia dojrzałej wiary. Podstawowym celem jest więc budowanie i rozwijanie wiary. Sama dojrzałość wyraża się natomiast poprzez gotowość do podjęcia określonych zadań, które wypływają z wiary. Wiara otrzymana jako dar na chrzcie świętym powinna ciągle rozwijać się, pogłębiać. Powinno to być również widoczne w słowach i czynach¹². Właściwym więc zadaniem katechezy „jest pokazanie, kim jest Jezus Chrystus, czym jest Jego życie i Jego posługa oraz przedstawienie wiary chrześcijańskiej jako pójścia za Jego Osobą”¹³.

Ostateczny cel katechezy jest konkretyzowany między innymi również poprzez rozwijanie poznania wiary. Oznacza to, że ten kto poprzez ewangelizację spotkał Chrystusa, przyłgął do Niego, pragnie teraz poznawać Go możliwie najbardziej. Pragnie poznawać zamysł Ojca. Dlatego właśnie katecheza prowadzi do poznania treści wiary (*fides quae*), które

⁶ Por. DOK 31-32.

⁷ Por. DOK 35.

⁸ CT 5; por. KKK 426.

⁹ DOK 80.

¹⁰ Por. DOK 81-82.

¹¹ Por. DOK 56.

¹² Por. DOK 24; J. Charytański, *Niektóre wskazania wychowawcze Katechizmu Kościoła Katolickiego*, Warszawa 1997, s. 45.

¹³ DOK 41; por. CT 5; KKK 520.

dokonywa się w postawie przyłgnięcia wiary (fides qua)¹⁴. Można powiedzieć, że poznawanie wiary i jej rozwój następuje na płaszczyźnie intelektualnej i religijnej (moralność, postawa)¹⁵. Katecheza jest wręcz określana „szkołą wiary”¹⁶.

Dzięki poznaniu wiary człowiek uczy się odkrywania tajemnicy Boga, który ofiaruje ludziom zbawienie. Ponadto dzięki poznawaniu wiary człowiek może odkryć prawdę o sobie samym. Katechetyczne poznawanie Objawienia ma pomagać człowiekowi w odnajdywaniu odpowiedzi na pytanie o to kim jest w oczach Boga. Wiara kształtowana w procesie katechetycznym ma obudzić pragnienie przyłgnięcia do Boga i podporządkowania Jemu własnych działań i dążeń¹⁷. Można tu mówić, że ma temu towarzyszyć rozbudzanie nieustannej chęci poznawania Boga, tak jak „w porządku ludzkim miłość do osoby prowadzi do chęci poznania jej coraz bardziej. Katecheza powinna więc prowadzić do stopniowego uchwycenia (zrozumienia) całej prawdy o planie Bożym, wprowadzając uczniów Jezusa Chrystusa do poznania Tradycji i Pisma Świętego, które jest wzniosłym poznaniem Jezusa Chrystusa”¹⁸.

W tym właśnie poznawaniu wiary, Jezusa Chrystusa, Tradycji, Pisma Świętego, również siebie samego, bardzo przydatne mogą być zdobycze najnowszych technik związanych z komunikowaniem się i przekazem informacji. Takie pozytywne nastawienie do środków społecznego przekazu w katechezie lub całym duszpasterstwie, może „nam pomóc, byśmy poczuli się bliżej siebie nawzajem, pomagając nam dostrzec jedność rodziny ludzkiej, co z kolei pobudza do solidarności i lepszego poważnego zaangażowania na rzecz bardziej godnego życia. Dobra komunikacja pomaga nam być bliżej siebie oraz lepiej poznawać siebie nawzajem, w byciu bardziej zjednoczonymi”¹⁹.

Ewangelizowanie nowoczesności

Nakaz Misyjny Jezusa Chrystusa pomimo upływu dwóch tysięcy lat pozostaje wciąż ten sam: „Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię” (Mk 16,15). Obecna sytuacja społeczna wymaga jednak, aby troska o nawrócenie i wiarę człowieka była prowadzona w sposób zrozumiały współczesnemu człowiekowi. Przestrzegając zasady wierności Bogu i

¹⁴ Por. DOK 85; KO 25.

¹⁵ Por. Z. Marek, *Podstawy i założenia katechetyki fundamentalnej*, Kraków 2007, s. 103.

¹⁶ Por. DOK 30.

¹⁷ Por. Z. Marek, *Podstawy i założenia katechetyki fundamentalnej*, dz. cyt., s. 105-108.

¹⁸ DOK 85; por. KO 25.

¹⁹ Franciszek, *Przekaz w służbie autentycznej kultury spotkania. Orędzie na 48. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*, w: <http://paulus.org.pl/display,219.html> (10.06.2014).

człowiekowi²⁰ należy szukać nowych dróg i sposobów wychodzenia z Dobrą Nowiną. Współczesny człowiek, który żyje w społeczeństwie informacyjnym często czuje zagubienie i brak wartości w przekazywanych treściach. Sekularyzacja przestrzeni gdzie poruszają się i funkcjonują ludzie wierzący nabiera dużej szybkości. Usuwa się Boga z publicznego przekazu. Człowiek zagubiony w cyberprzestrzeni traci kontakt z Bogiem i nawet z drugim człowiekiem²¹. Wydaje się, że potrzeba, aby Kościół poprzez swoją posługę doprowadził do powtórnego zachwytu Chrystusem; mówiąc językiem biblijnym, aby oczy wszystkich były utkwione w Jezusie (por. Łk 4, 20).

Prawdziwa odnowa powinna rozpocząć się od dialogu z Ewangelią. Treść głoszenia, zawsze pozostaje niezmienną. Jednak, aby dotrzeć do „postchrześcijanina”, który niezbyt interesuje się Kościołem, Mszą Świętą, nabożeństwem majowym lub modlitwą różańcową, niezbędne wydają się odwołanie do nowej ewangelizacji²². Nowy odbiorca to bardzo często człowiek komunikacji, który porusza się po świecie informacji szybko, sprawnie i korzysta z zaawansowanych technologicznie komunikatorów. Nowy odbiorca to także człowiek multimedialny, poruszający się w przestrzeni audiowizualnej, człowiek reklamy, człowiek obrazu, który posługuje się językiem wyobrażeń i symboli, człowiek samorealizacji, człowiek konsumpcji, który przyzwyczajony jest do tego, że ma w zasięgu ręki to, na co ma apetyt, człowiek doświadczenia, człowiek globalny, dla którego świat nie stanowi tajemnicy, człowiek ponowoczesny, żyjący w szybko zmieniającym się świecie. Wreszcie to także człowiek pochrześcijański, który traktuje swoje chrześcijańskie korzenie jedynie jako część tradycji²³.

Nowy jest adresat, a więc odnowiony mam być również nadawca - czyli podmiot ewangelizacji - Kościół, który powinien dążyć do tego, aby być prosty, czytelny i przejrzysty w głoszeniu. Nowa musi być również forma. Jan Paweł II wzywał: "patrzcie w przyszłość podejmując nową ewangelizację, nową w swoim zapale, nową w swych metodach i nową w środkach wyrazu"²⁴.

²⁰ Por. T. Panuś, *Jaka katecheza dla współczesnego człowieka?*, w: *Katechetyka i katecheza u progu XXI wieku*, red. A. Kiciński, Poznań 2007, s. 403-445.

²¹ Por. R. Fisichella, *La nuova Evangeelizzazione*, Milano 2011, s. 32-33.

²² Por. A. Sepioło, *Nowa Ewangelizacja. Śladami Jana Pawła II*, w: *Nowa Ewangelizacja. Kerygmatyczny impuls w Kościele*, red. P. Sowa, Gubin 2012, s. 140-142.

²³ Por. J. Dudzic, *Spór o nowość nowej ewangelizacji*, „Studia Gdańskie”, 2007, nr 20, s. 97-108.

²⁴ Jan Paweł II, *Przemówienie do zgromadzenia Rady Episkopatu Ameryki Łacińskiej, Port-au-Prince, Haiti* (9 marca 1983) III, AAS 75(1983), s. 777-779.

Wydaje się, że właśnie w ten nowy zapał, nowe metody i nowe środki ze swoją działalnością mogą wpisać się różnego rodzaju środki społecznego przekazu. To one w sposób szybki i łatwy mają dostarczać współczesnemu człowiekowi informacji, które mogą poprowadzić w kierunku poznania Boga lub poznania wiary. Już Paweł VI nawoływał, że „Kościół byłby winny przed swoim Panem, gdyby nie używał tych potężnych pomocy, które ludzki umysł coraz bardziej usprawnia i udoskonala”²⁵.

Trudno jest dotrzeć do kogoś nie używając zrozumiałego języka lub też nie posługując się czytelnym i zrozumiałym kodem znaków. Stąd też odwołując się do słów świętego Pawła „Biada mi (...) gdybym nie głosił Ewangelii” (1 Kor 9,16) należy dokładać wszelkich starań, aby w świecie cyfrowym była obecna Dobra Nowina o Jezusie. Cyberprzestrzeń ma być również miejscem prowadzenia ewangelizacji, katechezy i duszpasterstwa²⁶. Mówi się wręcz o „cyfrowym kontynencie”, który nie jest postrzegany jako zagrożenie, a wręcz przeciwnie podkreśla się liczne zalety, które sprawiają, że współczesne media stają się „źródłem wiadomości i informacji o wydarzeniach, ideach i osobistościach z życia religijnego oraz służą jako narzędzia ewangelizacji i katechezy. Dzień po dniu dostarczają inspiracji, niosą otuchę i stwarzają sposobność do modlitwy ludziom zmuszonym do pozostawania w domach lub w instytucjach publicznych”²⁷.

Stosowanie najnowocześniejszych mediów do głoszenia Ewangelii wydaje się być szczególnie ważne w odniesieniu do nowego adresata ewangelizacji. Katolickie media w tradycyjnym rozumieniu, a więc telewizja czy radio, są często sprofilowane do odbiorcy tradycyjnego, starszego i bardzo pobożnego. Natomiast człowiek ery ponowoczesności odczytuje ich treści najczęściej jako nudne i podawane hermetycznym, niezrozumiałym językiem. Współczesny człowiek troszcząc się o swoją duchowość często poszukuje treści podanych w sposób atrakcyjny i zrozumiały. Stąd Kościół staje przed dużym wyzwaniem podawania treści z jednej strony czytelnej i atrakcyjnej w formie a z drugiej wiernej treściom nauczania Chrystusowego²⁸. Troska o obecność treści związanych z wiarą jest ważna „ponieważ nie dość, że media mają obecnie silny wpływ na to, co ludzie myślą o życiu, to

²⁵ EN 45.

²⁶ Por. J. Kloch, *Kościół w Polsce wobec Web 2.0*, Kielce 2013, s. 22-23.

²⁷ Papieska Rada ds. Środków Społecznego Przekazu, *Etyka w Środkach Społecznego Przekazu 11*, w: <http://www.nonpossumus.pl/encykliki/PRSSP/ewssp/> (10.06.2014).

²⁸ Por. A. Szewciw, *Teologia ewangelizacji*, „*Ecclesiastica*” 1992, nr 7-9, s. 546-556.

jeszcze w dużym stopniu doświadczenie ludzkie samo w sobie jest doświadczeniem mediów”²⁹.

Nowoczesny nakaz misyjny

Tradycyjne formy posługi zbawczej Kościoła były, są i będą wielką wartością. Jednak wydają się, że współczesne możliwości komunikacyjne wręcz zachęcają, aby poszerzyć spektrum działań promujących wiarę i Chrystusa. Właśnie przestrzeń medialna zachęca, aby wyjść ze Słowem Bożym poza salki i place kościelne. Chodzi o proste wypełnienie słów Jezusa: „Idźcie...” a nie „czekajcie, aż przyjdą”. Papież Benedykt XVI podkreślał, że „rolę, odgrywaną w społeczeństwie przez narzędzia społecznego przekazu, należy już traktować jako integralną część kwestii antropologicznej, która jawi się jako kluczowe wyzwanie trzeciego tysiąclecia”³⁰.

Cyberprzestrzeń nie może jednak stać się „zamiennikiem prawdziwej wspólnoty ludzkiej, wcielonej rzeczywistości sakramentów i liturgii czy też bezpośredniej proklamacji Ewangelii, może jednak je uzupełniać, przyciągać ludzi do pełniejszego doświadczenia życia wiary i ubogacać religijne życie korzystających z niej osób. Dostarcza ona także Kościołowi środka komunikacji w stosunku do szczególnych grup - młodzieży i młodych osób dorosłych, osób starszych i zamkniętych w domach, żyjących na odległych terenach, członków innych grup religijnych - z którymi kontakt innymi sposobami jest utrudniony”³¹. Należy zatem wyraźnie podkreślić, że zadaniem cyberprzestrzeni nie jest zastąpienie żywej wspólnoty wierzących, gdzie dokonuje się osobowe spotkanie z Bogiem. Konieczna jest pomoc w przekroczeniu granicy pomiędzy światem cybernetycznym a realnym, w którym dokonuje się spotkanie. Wspólnota Kościoła powinna jednak chętnie i odważnie przekraczać granicę od swojej strony - z tu i teraz - na cybergłębię³².

Dyrektorium Ogólne o Katechizacji podkreśla, że „wiera jest osobowym spotkaniem z Jezusem Chrystusem oraz staniem się Jego uczniem. Wymaga to stałego zaangażowania, by myśleć jak On, sądzić jak On i żyć jak On żył. W ten sposób wierzący łączy się ze wspólnotą

²⁹ Papieska Rada ds. Środków Społecznego Przekazu, *Kościół a Internet*, w: <http://www.nonpossumus.pl/encykliki/PRSSP/kai/> (10.06.2014).

³⁰ Benedykt XVI, **Środki społecznego przekazu na rozdrożu między gwiazdorstwem a służbą. Szukać prawdy, by się nią dzielić.** *Orędzie na 42. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*, w: <http://paulus.org.pl/display,225.html> (10.06.2014).

³¹ Papieska Rada ds. Środków Społecznego Przekazu, *Kościół a Internet*, w: <http://www.nonpossumus.pl/encykliki/PRSSP/kai/> (10.06.2014).

³² Por. J. Kloch, *Kościół w Polsce wobec Web 2.0*, dz. cyt., s. 23.

uczniów i czyni swoją wiarę Kościoła”³³. W takim kontekście należy zatem stwierdzić, że ważnym zadaniem Kościoła jest troska o to, aby wiara była przeżywana w sposób osobowy we wspólnocie. Trzeba natomiast być wrażliwym na to, że „obecność w tych przestrzeniach wirtualnych może być oznaką autentycznego poszukiwania spotkania osobistego z drugim”³⁴. Środki społecznego przekazu mogą być miejscem, w którym następuje realne przejście od *komunikacji* do *communio*³⁵; mogą być miejscem głoszenia i przejścia z cyberprzestrzeni do obiektywnej rzeczywistości spotkania osobowego i relacji wspólnotowych³⁶.

Współczesna antropologia mówi o czterech głównych fazach rozwoju kulturowego człowieka: faza kultury mówionej, faza kultury pisanej, faza kultury odniesionej do sztuki drukowania, faza kultury multimedialnej i elektronicznej³⁷. Każda nowa faza jest związana z postępującym technicznym. Ostatnia faza, w której rozwój techniczny odgrywa rolę kluczową doprowadziła do tego, że zacierają się relacje osobowe, a komunikacja interpersonalna nie wymaga spotkania drugiego człowieka. W takim kontekście słuszne wydaje się pytanie: czy media elektroniczne mogą wnieść coś cennego do procesu komunikowania wiary, a co byłoby niedostępne w tradycyjnej edukacji religijnej? Odpowiedzi należy szukać w dynamice przestrzeni medialnej, która wydaje się dysponować niewyczerpanymi pomysłami przekraczającymi granice wyobraźni³⁸.

Równoległe do faz rozwoju kulturowych człowieka, na przestrzeni katechetycznej można mówić o przemianie która się dokonała. Jest ona szczególnie widoczna w wieku XX i XXI. Można stwierdzić, że w ostatnim stuleciu nastąpiła przemiana i przejście od katechezy dydaktycznej do katechezy opartej na komunikacji wiary³⁹. Chcąc wypełniać zasadę wierności Bogu i człowiekowi, współczesna katecheza sięga coraz częściej do różnego rodzaju nauk pomocniczych, w tym również do nauk o komunikacji społecznej. Nie sposób więc zaniedbać tę szansę przed którą staje wspólnota Kościoła. Odwołując się do nakazu Chrystusa skierowanego do uczniów: "Co mówię wam w ciemności, powtarzajcie na świetle, a co słyszycie na ucho, rozgłaszajcie na dachach" (Mt 10, 27), warto uczynić refleksję, aby zobaczyć, że „w dzisiejszym świecie prawie na wszystkich dachach wyrasta las anten i

³³ DOK 53.

³⁴ Benedykt XVI, **Prawda, przepowiadanie i autentyczność życia w erze cyfrowej**. *Orędzie na 45. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*, w: <http://paulus.org.pl/display,222.html> (10.06.2014).

³⁵ Por. M. Laskowska, *Media i teologia. Kierunki badań teologicznych w ujęciu Magisterium Kościoła*, „Teologia Praktyczna” 2013, nr 14, s. 155-156.

³⁶ Por. J. Kloch, *Kościół w Polsce wobec Web 2.0*, dz. cyt., s. 24.

³⁷ Por. J. Lohisse, *Les Systèmes de communication. Approche socio-anthropologique*, Paris, 1998.

³⁸ Por. H. Lombaerts, *Komunikacja wiary dzisiaj*, „Episteme” 2000, nr 6, s. 31-33.

³⁹ Por. E. Osewska, *Modele komunikacji interpersonalnej i ich znaczenie dla katechezy*, w: *Wybrane zagadnienia z katechetyki*, red. J. Stala, Tarnów 2013, s. 126.

przekazników, wysyłających na cztery strony świata i przyjmujących zewsząd informacje wszelkiego rodzaju. Należy koniecznie zadbać o to, aby pośród wielorakich przekazów słyszalne było też słowo Boże. Rozgłaszać wiarę z dachów znaczy dziś rozpowszechniać słowo Jezusa w dynamicznym świecie mediów i za ich pośrednictwem”⁴⁰.

Zadaniem Kościoła w duszpasterskiej trosce o czystość przekazu jest umiejscowienie Słowa Bożego w centralnym miejscu procesu komunikowania wiary⁴¹. Inaczej będzie istniało niebezpieczeństwo traktowania mediów elektronicznych, jedynie jako nowoczesne środki audiowizualne lub komunikatory, które wspierają tradycyjny model duszpasterstwa i katechezy. Wypełniając nakaz misyjny Chrystusa należy pamiętać, że media elektroniczne, mogą być włączone w model komunikowania wiary. W ten sposób Słowo Boże i troska o poznanie wiary przechodzą w nową fazę kulturową. Przed posługą Słowa otwiera się nowa możliwość większego niż do tej pory prezentowania doświadczeń, przemyśleń, przeżyć i świadectwa. Dzięki zastosowaniu mediów jest to możliwe nie tylko w wąskim kręgu osób, ale w nieograniczonej przestrzeni społecznej⁴².

Środki społecznego przekazu stanowią również źródło, z którego są pobierane informacje. Obecnie „w światowej sieci istnieje już niezliczona ilość źródeł informacji, dokumentacji oraz materiałów edukacyjnych dotyczących Kościoła, jego historii, tradycji, doktryny oraz zaangażowania w każdą sferę życia społecznego we wszystkich częściach świata. Nie ulega zatem wątpliwości, że Internet - choć nigdy nie zdoła zastąpić głębokiego doświadczenia Boga, które dostępne jest jedynie na drodze żywego, liturgicznego i sakramentalnego uczestnictwa w życiu Kościoła - jako ważne uzupełnienie może pomóc zarówno w przygotowaniu na spotkanie z Chrystusem we wspólnocie, jak i w stawianiu pierwszych kroków na drodze wiary”⁴³.

Należy jednak pamiętać, że niezależnie czy jest to telewizja, prasa, radio, Internet z tradycyjnymi stronami www, portale społecznościowe, komunikatory, blogi, portale

⁴⁰ Jan Paweł II, **Rozgłaszajcie to na dachach: Ewangelia w epoce globalnej komunikacji**, *Orędzie na 35. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*. w: <http://paulus.org.pl/display,232.html> (10.06.2014).

⁴¹ Te obawy wyraża Papież Franciszek w Adhorracji Apostolskiej *Evangelii Gaudium* mówiąc, że „w świecie dzisiejszym, przy szybkości komunikacji oraz interesownej selekcji treści przeprowadzanej przez media, głoszone przez nas orędzie narażone jest bardziej niż kiedykolwiek na to, że ukaże się okaleczone i sprowadzone do drugorzędnych aspektów. Wynika stąd, że niektóre kwestie stanowiące część nauczania moralnego Kościoła pozostają poza nadającym im sens kontekstem. Największy problem pojawia się wtedy, gdy głoszone przez nas orędzie zostaje utożsamione z takimi drugorzędnymi aspektami, które – chociaż są znaczące – same z siebie nie ukazują rdzenia orędzia Jezusa Chrystusa”. EG 34.

⁴² Por. H. Lombaerts, *Komunikacja wiary dzisiaj*, „Episteme” 2000, nr 6, s. 32-34

⁴³ Jan Paweł II, **Internet: nowe forum głoszenia Ewangelii**, *Orędzie na 36. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*, w: <http://paulus.org.pl/display,231.html> (10.06.2014).

encyklopedyczne, komunikacji wiary nie wolno zredukować jedynie do przekazu pewnej porcji wiedzy lub też związanych z nią norm moralnych. Jak podkreśla kardynał Paul Josef Cordes „Kościół jest czymś więcej niż tylko reprezentantem jakiegoś określonego kodeksu zachowań. Jego zadaniem jest pośrednictwo w przekazywaniu wszystkim ludziom, a przede wszystkim swoim członkom, osobowej relacji z Odkupicielem, Jezusem Chrystusem. I właśnie to prowadzi ludzi do zbawienia w Jego osobie”⁴⁴. Słowa te podkreślają osobowy charakter aktu wiary. Można więc postawić przed osobami odpowiedzialnymi w Kościele za kreowanie środków komunikacji społecznej pewne i jasne zadanie: komunikowanie wiary ma doprowadzić do okrycia Boga jako żywego i działającego w życiu człowieka. Środki społecznego przekazu, nie są same z siebie w stanie doprowadzić do głębokiej, osobowo przeżywanej wiary; do tego potrzebna jest żywa wspólnota. Jednak rzeczywistość tworzona poprzez środki społecznego przekazu może posłużyć w ukazaniu potrzeby osobowego spotkania w wierze. Może rzeczywiście pokazać wspólnotę, jako miejsce takiego spotkania; może pokazać poprzez świadectwo innych ludzi piękno i wartość osobowej relacji z Bogiem. Może wreszcie pokazać piękne przykłady miłości Boga do człowieka wyrażonej w konkretnych wydarzeniach lub osobach⁴⁵.

Celem przekazu wiary jest urzeczywistnienie spotkania z Bogiem. Wiara polega na pielęgnowaniu żywego odniesienia do Boga. W tym właśnie może być zadanie współczesnych środków przekazu, aby otwierać na potrzebę i pomagać w trosce o własną wiarę. Współczesny kontekst społeczny i religijny wymaga od głoszących odwagi i zaangażowania⁴⁶. Dzisiaj Chrystus również posyła stawiając konkretne zadania. Jezus, poprzez swą miłość „przyciąga do Siebie ludzi z każdego pokolenia: w każdym czasie zwołuje on Kościół, powierzając mu głoszenie Ewangelii, z nakazem, który zawsze jest nowy. Z tego względu także dziś potrzeba bardziej przekonującego zaangażowania kościelnego na rzecz nowej ewangelizacji, aby na nowo odkryć radość w wierze i odnaleźć entuzjizm w przekazywaniu wiary”⁴⁷. Zatem działalność ewangelizacyjna zapoczątkowana w dniu Pięćdziesiątnicy nigdy nie ustała, przyjmuje jedynie nowe formy. Także środki społecznego przekazu powinny stanowić miejsce dawania świadectwa o Chrystusie i wierze⁴⁸.

Jak przypomina Kongregacja Nauki Wiary „ewangelizować znaczy nie tylko wykładać pewną doktrynę, ale głosić Pana Jezusa słowami i czynami, a więc stać się

⁴⁴ P. J. Cordes, *Znaki nadziei. Ruchy i nowe rzeczywistości w życiu Kościoła w wigilię Jubileuszu*, Częstochowa 1998, s. 182.

⁴⁵ Por. EN 12-14.

⁴⁶ Por. RMis, 30.

⁴⁷ PF 7.

⁴⁸ Por. S. Rutka, *Wiara i troska o jej przekaz*, Kraków 2013, s.76-84.

narzędziem Jego obecności i działania w świecie⁴⁹. Takim narzędziem świadczącym o Bogu może być wykorzystanie najnowszych technik cyfrowych. W tym przypadku nie istnieją granice geograficzne. Nowe możliwości, jakie daje technika oraz zaangażowanie człowieka może sprawić, że „z owej galaktyki obrazów i dźwięków wyłoni się twarz Chrystusa i da się słyszeć Jego głos”⁵⁰. Wspólnota Kościoła powinna zrobić jak najwięcej, aby otworzyć Chrystusowi drzwi, także na cyfrowym kontynencie⁵¹. Jest to wręcz obowiązek moralny wszystkich, którzy już odnaleźli Chrystusa i pogłębiają swoją z nim relację⁵².

Podsumowanie

Podsumowując, należy stwierdzić, że Kościół, który prowadzi ludzi do świętości i zbawienia nie może nie korzystać ze współczesnych zdobyczy techniki. Człowiek wierzący ma obowiązek dzielenia się wiarą. Może się w nim również rodzić refleksja, co ja myślę o swojej relacji do Boga lub też co inni myślą o swojej wierze, jak ją przeżywają? Rzeczywistość kreowana przez współczesne środki przekazu (internet, telewizja, prasa, radio) może być właśnie takim miejscem wymiany myśli. Oprócz informacji, lub też tekstów źródłowych, właśnie w cyberprzestrzeni może dojść do pierwszego spotkania z wiarą i jej świadectwem. Osobowe spotkanie, nawrócenie, przyłgnięcie do Chrystusa, osobowa relacja wymaga już jednak wspólnoty rzeczywistej i osobowej.

Bez wątplenia misja prowadzenia do wiary, troska o jej pogłębianie, jest podstawowym zadaniem Kościoła stojącego na początku nowego tysiąclecia. Jednak należy pamiętać, że jest to Kościół obecny żywo w świecie, biorący aktywny udział w przemianach społecznych i kulturowych. Miejmy nadzieję, że będzie to również Kościół, który wykorzysta owe potężne narzędzie, jakim są środki społecznego przekazu, aby poprowadzić ludzi do wiary i zbawienia.

⁴⁹ Kongregacja Nauki Wiary, *Nota doktrynalna na temat pewnych aspektów ewangelizacji 2*, w: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20071203_notaevangeliizzazione_pl.html (10.06.2014).

⁵⁰ Jan Paweł II, **Internet: nowe forum głoszenia Ewangelii**, *Orędzie na 36. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*, w: <http://paulus.org.pl/display,231.html> (10.06.2014).

⁵¹ Por. Jan Paweł II, **Rozgłaszajcie to na dachach: Ewangelia w epoce globalnej komunikacji**, *Orędzie na 35. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*, w: <http://paulus.org.pl/display,232.html> (10.06.2014).

⁵² Por. Benedykt XVI, **Portale społecznościowe: bramy prawdy i wiary; nowe przestrzenie dla ewangelizacji**, *Orędzie na 47. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu*, w: <http://paulus.org.pl/display,220.html> (10.06.2014).